WEINGARTEN YÜKSEK ÖĞRETMEN OKULU'NDA ALEVİLİK BÖLÜMÜ

PD Dr. Hüseyin Ağuiçenoğlu

1. Giriş

Almanya'da resmi okullarda verilen din eğitimi, demografik gelişime göz önünde tutularak 2000'li yıllardan beri yeniden yapılandırılmaktadır. Bu kapsamda şimdiye kadar sadece Katolik ve Protestan inancını tanıyan orta öğretim müfredatı genişletilmiş ve bünyesine başka dini gruplar da dahil edilmiştir. Yeni düzenlemeyle okullarda kendisine yer bulan inançlardan biri de Aleviliktir. Alman anayasasının 7/3 maddesine göre din dersleri, devletle "inanç topluluklarının" (*Religionsgemeinschaft*) işbirliğiyle verilmektedir. "İnanç topluluğu" statüsüne 2006 yılında kavuşan Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu (AABF), böylelikle Alevilik derslerinin organizasyonunda Eyalet Kültür Bakanlıklarının partneri konumuna gelmiştir.

İlk etapta Kuzey Ren Vestfalya, Baden Württemberg ve Bavyera'daki okullarda uygulamaya konan Alevilik dersleri, kısa bir süre içinde başka eyaletlere de yayılır. Bu beklenmedik gelişme, beraberinde organizasyonla ilgili bazı sorunlar da getirir. Bunların başında hiç kuşkusuz bu dersleri verecek öğretmenlerin temini meselesi gelmektedir.

2. Alevilik Dersleri Öğretmenleri için Alevilik Bölümü: „Erweiterungsstudiengang"

Devlet okullarında Alevilik derslerine duyulan yoğun talebi karşılamak maksadıyla, dünya çapında ilk defa 2011/2012 kış döneminde, Weingarten Yüksek Öğretmen Okulu'nda öğretmen yetiştirme projesi hayata geçirilir. İki yıllık bir deneme aşamasından sonra, Katolik, Protestan ve İslam teolojilerinin de içinde yer aldığı Teoloji Enstitüsü bünyesinde Alevilik Bölümü resmi olarak kurulur.

Alevilik Bölümü'nün müfredatı, Weingarten Yüksek Öğretmen Okulu'yla Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu'nun birlikte oluşturdukları bir uzman heyet tarafından hazırlanmıştır. Bu yoğun çalışma sürecinde kaide ve sınırları açık bir şekilde tespit edilmiş bir iş bölümüne gidilmiştir: Didaktik ve metodik alanda komşu disiplinlerin zengin birikimlerinden istifade edilirken teolojik konuların belirlenmesi tamamen Alevi uzmanların insiyatifine bırakılmıştır. Ders

programının hazırlanmasında modern pedagojinin veri ve metotları esas alınmış ve derste „*ne“* verilecek ve „*nasıl“* verilecek şeklindeki didaktik prensibin, tüm incelikleriyle hayatiyet bulmasına büyük özen gösterilmiştir. Ayrıca Alevilikteki çoğulculuğu dile getiren “*Yol bir, sürek bin bir”* temel ilkesine de sadık kalınarak mümkün mertebe farklı yorum ve bakış açılarına yer verilmiştir.
Weingarten Yüksek Öğretmen Okulu’nda uygulanan müfredatın omurgasını beş ağırlık noktası teşkil etmektedir: 1. Alevi öğretisi, 2. Alevi öğretisinin uygulaması (erkân/rituel/etik), 3. Aleviliğin tarihi, 4. Aleviliğin kaynakları (yazılı/sözlü), 5. Alevilik dersinin didaktiği ve metodolojisi. Ayrıca öğretmen adaylarının Aleviliğin yazılı kaynaklarını (*Buyruk*, *Makâlât*, vs.) orjinal halleriyle okuyup anlayabilmeleri amacıyla Türkçe ve Osmanlıca dersleri de müfredata dahil edilmiştir.
Weingarten’deki Alevilik Teolojisi öncelikli olarak Alman üniversitelerinde öğretmenlik bölümlerinde (*Lehramt*) okuyan öğrencilere hitap etmekle beraber, „misafir öğrenci“ (*Gasthörer*) statüsünün uygulanmaya konmasıyla daha geniş bir kitleye de kapılarını açmıştır. Böylece yeterli derecede Almanca bilen ve Türkiye’de veya Almanya’da herhangi bir yüksek öğrenim kurumunda okumuş olan herkes, „misafir öğrenci“ olarak derslere katılabilmekte ve üç sömestrelik eğitimin sonunda bitirme sınavını vererek sertifika almaya hak kazanmaktadır.

3. Yaygın Eğitim Programı: „Kontaktstudium“
Weingarten Yüksek Öğretmen Okulu’ndaki Alevilik Bölümü’ne gösterilen yoğun ilgiye cevap verebilmek için 2015 yılının yaz döneminden itibaren „*Kontaktstudium*“ adı altında ikinci bir program başlatılmıştır. Toplam üç dönem süren ve hafta sonları blok seminerler şeklinde sunulan bu yeni eğitim programı, B 2/C 1 düzeyinde Almanca bilgisine sahip olan herkese açıktır. Katılımcıların genel eğitim ve Alevilik konusundaki bilgi düzeylerinin farklılığı göz önünde tutularak müfredatın içeriği daha çok heterojen bir kitleye göre düzenlenmiştir. Ücretli olan bu programın ilk mezunları, bitirme belgelerini 2016 yılının yaz döneminde alacaklardır. Kış döneminde (Ekim 2016’da) başlayacak yeni kurslara kayıtlar ise nisan ayından itibaren yapılabilmektedir.

4. Doktora Kolokyumu

Bir yüksek öğretmen okulunun bünyesinde bulunmasına rağmen Weingarten'deki Alevilik Teolojisi sadece öğretmen eğitiminde yoğunlaşmamaktadır. Bölüm aynı zamanda Alevilik konusunda bilimsel araştırmaların yapıldığı ve genç bilim insanlarının buluşup fikir alışverişinde bulunduğu bir merkez olma gayesi de gütmektedir. Bu doğrultuda bölüme ilk doktorandlar kabul edilip bir doktora kolokyumu başlatılmıştır. Bölümün kolokyumuna Alevilik ve Aleviler ekseninde doktora yapan öğrencilerin yanı sıra, komşu teolojilerin öğretim elemanları ve doktorandlarının da katılmasıyla her sömester düzenli bir şekilde yeni araştırmaların takdim edildiği interdisipliner bir çalışma platformu oluşmuştur.